

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

795

Szerző: Szomaházy J.

Cím: Szt. Wekerle éjszakája

Hely

Idő

"1918"

Személy

Forrás: Pesti napló

Helyszám

Bp

1918 X. 15.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

3351.762

1918

Szent Wekerle éjszakája

Írta: Szomaházy István

Medici Katalin árnyéka lebegett tegnap az alvó Budapest felett. Te, kedves olvasó, nyugodtan pihentél ágyasházadban, nehéz szempilláidat lágyan lezárta a fáradtság áfiuma, — és ezalatt vérengző és láthatatlan poroszlók nyargaltak végig a sötét éjszakán és kegyetlenül lemészárolták a hugenottákat. A csata-teret megcsönkített hullák borították és csak kevesen voltak, akik szerencsésen eljutottak La Rochelle-várába, ahol a vérszomjas királyné zsoldosai elől biztonságba kerültek...

A történelem azonban nem ismétli meg magát egészen: Medici Katalint most Wekerle Sándornak hívják, a prevot des marchands-t Sándor Lászlónak, a hugenottákat bakkistáknak, sménistáknak és ferblistáknak és La Rochelle várát a magánlakás szentélyének, ahova nem ér el a vérszomjas poroszlók keze.

Péntek este megismétlődött Pesten a hugenották lemészárlása és a Szent Bertalan-éjszakájának mintájára ezt az éjjelt bizonyára Szent Wekerle-éjszakájának fogja nevezni az igazságos történelem. Évszázadok hagyományait lábbal taposva, ez a férfi-Medici Katalin kiirtotta az egész szektát, mely misztikus vallási szertartásokkal áldozott a treffkilencesnek és a carreau-dámának. Az oltárok elhagyatva állnak, mint a druidák kövei, ahol valamikor öreg pogány papok sóhajtották a rengetegbe bálványuk nevét.

Tíz napja, hogy a kivégzést elrendelő ukáz megjelent, de maga a kivégzés csak pénteken folyt le, mikor az ország összes hazárdörjeit kikergették a kivilágított klub-

termekből. Csodálatos és középkori színezetű tíz nap volt ez, mely a világ végét jósoló, szakállas barátok korszakát juttatta eszünkbe. A krónikák megemlékeznek a súlyos napokról: aki ember élt a földön, mind belenyugodott a világpusztulás gondolatába és csodálatos: a halálraitáltak nem a templom küszöbét kopatták térdukkal, hanem vad és tébolyodott dorbézolásban kerestek menedéket. Az utcán patakokban folyt a bor, ártatlan szüzek durva férfiak karjaiba dobták magukat s az arany-nak, mely a kockajátékban eluszott, annyi becse se volt többé, mint az utszéi kavicsnak. Mit ér a józanság, a becsület és az önmegtartóztatás, mikor holnap kénkőves lángok fogynak kitörni a megszakadozott föld mélyéből?

Óreg klubemberek azt beszélnek, hogy még sohase volt oly tébolyodott játék Pesten, mint amilyen a tiznapos kíméleti idő alatt fellángolt. De a tíz nap története is csak szelíd enyelgés volt az utolsó éjszakához képest, amikor a sánták, a bénák és a nyomorékok is megjelentek a halálra ítélt klubokban, sápadt-arcu pointeurok verejtékezve hozták föl csalásaik, sikkasztásaik és árdragításaik gyümölcsét s oly vad dühvel vetették magukat a játékba, melyhez hasonlóról a hunok krónikásai se tudnak. Apák kifosztogatták fiaikat, férjek ellopták a konyhapénzt a feleségük fehérneműs szekrényéből s vérbenforgó szemmel parolizták meg a bakkasztalon az összeget, mely haldokló gyermekük orvosságára volt szánva. A huszonkét milliárdnyi papírpénznek, amely ezidőszert a monarchia határain belül cirkulál, egy tetemes része ott röpködött péntek éjjel a zöld asztalokon, — hiszen mit ér a nyomorult földi kincs, mikor a Medici Katalin árnyéka fog végigsuhanni pár óra múlva

a holttestek fölött! Most még rekedt hangok sivítanak a levegőben, az erek kidagadnak a nyakakon, a croupier, a huszadik századbeli hugenották papja, még halkán mormolja a fekete mise szövegeit, de éjjelre, mikor a legelső boszorkány végiglovagol seprőjén a szunyadó város fölött, egyszerre kialszik minden láng és a daliás királyok, akik jókedvükben néha egy piruló coeur-nyolcast vezettek a kártyukon, mindörökre ott fognak pihenni a kóporsóban, melyből mindeddig a bakkisták kártyáit kihúzták...

Szent Wekerle éjszakájának legendáit bizonyára meg fogja majd írni egy új Anonymus, — én csak annyit árulok el, hogy az élet és halál küzdelme zajlott le az utolsó órákban a klubok asztalánál. Egyik polgári kaszinóban, ahova csupán megcsontosodott rezonjátékosok járnak, hiteles tanúk állítása szerint egy millió korona volt a forgalom, egy kezyügyáros, aki fél éve még nem ismerte a kártyákat, háromszázezer koronát nyert, egy szabó ugyanennyit veszített, s egy ügynök, aki a béke idejében sajátöltésű cigarettákat árult, huszonhatezer koronát tett föl az utolsó pakli utolsó coup-jára. Ezek azonban csupán a filiszter-klubok cseményei, a nagy, pénzes kaszi-

nókban milliók cseréltek gazdát, mert mindenki most akarta regresszálni magát, hiszen holnap már elpusztul az egész világ.

A világpusztulás ez éjszakában egyetlen tüzes pont világít; a kemény energia, melyel dánosi Szent Sándor a kártyázó emberiségen végigsöpört. Azt még csak meg tudjuk érteni, hogy a bakk, a smén és a makaó eltűnik a mindennapi életünkben, de a ferbli eltörléséhez még eddig nem volt bátorsága magyar anyától született embernek. Ellenőrizhetetlen kutfők szerint már maga Árpád vezér is ferblizett a nyugodalmas tábortüznél s mérhetetlen emberöltőkön keresztül jutott el a nemes játék a múlt századbeli urak kuriájába, a vidéki kaszinókba, melynek falairól maga Széchenyi István gubicelt a játékosoknak, a meghitt, kedves baráti körökbe, ahol hideg savanyuvizes bor mellett gusztálták ki a harmadik filkót a szőlőlevéllel befuttatott vésrandákon. A ferbli oly hagyományos intézménye a magyarságnak, mint a Werbőczy Tripartituma, a cigányzene vagy a főispán elé lovagoló, nemesi bandérium. Ebben a játékban ott csillámlik a magyar néplélek derüje és humora is s az a jogász, aki a ferblit pusztaszerencsejátéknak minősítette, aki a ravaszságot, emberismeretet, gyors feltaláló képességet a semmitmondó szerencse szó korlátai közé szorította, mindenhez érthet, de a kártyajáték lelke tökéletesen idegen előtte. A vasrácsos kriptákban és falusi temetőkben pihenő öreg urak bizonyára megfordultak sirjukban ma éjszaka, mikor a ferblit is elföldelték a háborus halottak közé.

Most még éjszaka van, gyászkarpitok borulnak a klub-kripták ablakaira s a temetési menet halkán és megnémulva siet haza a sötét utcákon keresztül. De a derengő hajnalban akárhányan ott látják e bezárt kapuk fölött a temetők felirását: Feltámadunk.

